

RESUMO

Unidade 2: O MEDIO NATURAL E AS ACCIÓNS HUMANAS

*“Esta sed insaciable de poder, de elevarse en la jerarquía del picoteo,
que el hombre y las instituciones por él creadas manifiestan
frente al hombre y otras instituciones,
se hace especialmente ostensible en la Naturaleza”
Miguel Delibes; “Un mundo que agoniza”*

Os impactos ambientais son modificacións do medio natural causadas polas actividades humanas. As causas son moi variadas, pero todas xiran arredor das accións que as sociedades levan a cabo, sobre todo nos últimos séculos, sobre os compoñentes do medio ambiente. Así, as clasificacións dos impactos ambientais poden facerse segundo diferentes criterios, pero o máis habitual é clasificalos en función do compoñente do medio natural que se vexa afectado polo impacto: sobre a atmosfera, a hidrosfera, a biosfera ou a xeosfera (tendo sempre en conta o compoñente da interrelación entre todos eles).

Nos estudos ambientais, o termo risco é moi habitual. Trátase dun termo que fai referencia á posibilidade ou probabilidade de que teña lugar un determinado evento ou proceso, tanto se ten lugar cunha orixe natural como se a súa orixe é humana ou son as accións humanas as que aceleran, agravan ou intensifican o acontecemento.

Galicia é unha Comunidade con impactos ambientais de todos os tipos, aínda que son os incendios forestais e as mareas negras dos que máis se fala á hora de facer un balance da situación medioambiental de Galicia. Tamén é importante salientar o feito de que son as provincias de A Coruña e Pontevedra ás áreas do territorio galego que rexistran as taxas de contaminación máis altas, procedentes na maioría dos casos dunha intensa actividade industrial en moitos casos situada en zonas de especial sensibilidade medioambiental.

O tema da relación entre o home e o medio natural non é algo novo; así, o home coas súas accións ven actuando sobre os compoñentes do medio desde fai milenios, aínda que en moitas ocasións a capacidade de recuperación do medio fronte ás actividades humanas foi suficiente para que as consecuencias das súas accións non fosen irreparables. Pero nos últimos séculos, a tendencia foi cambiando e, cada vez máis, o home coas súas actuacións está danando de modo irreversible o medio natural, ben porque o sobreexplota e esgota os seus recursos, ben porque o contamina e modifica os seus compoñentes.

Así, a listaxe de impactos que o home provoca sobre os subsistemas terrestres é cada vez máis longa:

- Impactos sobre a atmosfera: incremento do efecto invernadoiro, chuvia ácida, adelgazamento da capa de ozono, substancias artificiais e tóxicas que chegan á atmosfera,...
- Impactos sobre a hidrosfera: contaminación dos ríos, eutrofizacións dos lagos, contaminación de mares e océanos, mareas negras, contaminación das augas subterráneas,...
- Impactos sobre a biosfera e os solos: destrución dos bosques, extincións de especies, desertización, enfermidades humanas,...

É evidente que o medio ambiente necesita que os homes leven a cabo actuacións que permitan a súa conservación e protección. As políticas de todas as nacións deberían incluír medidas de xestión dos recursos naturais que permitiran que o medio natural e os seus compoñentes non fosen sobreexplotados e contaminados como o están sendo actualmente. As medidas que se poden levar a cabo son moitas, algunhas en fases de investigación e ensaio e todas coa necesidade de que as nacións e as sociedades as apoien desde todos os puntos de vista, non só economicamente. Así, a educación ambiental xoga un papel fundamental en todos os programas de xestión dos compoñentes e recursos do medio; a definición de educación ambiental o deixa claro: “a educación ambiental é educación sobre como continuar o desenvolvemento ao mesmo tempo que se protexe, preserva e conservan os sistemas de soporte vital dos sistema ou planeta Terra”.

En todos os estudos medioambientais, a busca de información é fundamental. Os avances tecnolóxicos xogan un papel decisivo neste tema, xa que permiten obter cada vez máis informacións e datos sobre o estado dos compoñentes do medio ambiente, o que se traduce nun mellor coñecemento sobre o seu funcionamento e avances na busca de solucións ás consecuencias das accións humanas sobre el. Neste sentido, son os avances da teledetección e da informática os que máis se utilizan hoxe en día nas investigacións sobre o medio natural.

